

Kapronczay Katalin

Lovász Imre orvosdoktor, a reformkori nyelvújító törekvések buzgó harcosa

A tudománytörténetben gyakori jelenség, hogy egy emblemikus egyéniség munkásságának elemzése kapcsán felbukkannak olyan elmaradhatatlan „epizodisták”, akiknek véleménye ugyan döntően nem befolyásolta a történések alakulását, mégsem képzelhető el historikus feldolgozás nevük említése nélkül. Bugát Pálról és a reformkori szakmai nyelvújításról szóló feldolgozások kivétel nélkül megemlíti Lovász Imre orvosdoktor mint Bugát és az orvosi nyelvújítás „éles hangú, kérlelhetetlen” kritikusát. Egy-egy frappáns mondatát idézik, de tüzetesebben nem mélyednek el gondolatai, nézetei feltárásában.

Valljuk be, Lovász orvosi munkásságáról, életéről vajmi keveset tudunk. Pontosan nem ismerjük születése évét, csak annyit jegyeztek fel az egyetemi matrikulában, hogy Debrecenben látta meg a napvilágot, és 1831-ben szerezte meg orvosdoktori oklevelét a pesti egyetemen (Rupp 1871: 156). Más forrás szerint (Szinyei 1900: 1435–1436.) Bécsben kezdte el orvosi tanulmányait és Pesten fejezte be. Kezdetben Mezőtúron dolgozott gyakorló orvosként, de miután elvált feleségétől, Pestre költözött. Tanult szakmájában, az orvoslásban nem volt különösebben sikeres, viszont a szépirodalom és a nyelvészet iránt nagy érdeklődést tanúsított. Nevéhez fűződik Fazekas Mihály 63 költeményének és a *Ludas Matyinak* egy kötetben való kiadása 1836-ban. Szakmai cikkei a *Tudományos Gyűjteményben* és a *Társalkodóban* jelentek meg. Két nagyobb terjedelmű önálló, orvosi témájú munkát írt (Lovász 1836, 1838). A nyelvújításról írott műve is eredetileg a *Tudományos Gyűjtemény* hasábjain jelent meg az 1834. évi kötetben (Lovász 1834), majd a következő évben önálló kiadvány formájában is kinyomtatatta (Lovász 1835). 1843-ban elhaltmasodott rajta a tüdőbaj, és a Rókus kórházba tartva az utcán holtan esett össze.

A NYELVÚJÍTÁS BÍRÁLATA A nyelvújításról szóló értekezésében három különböző műfaj képviselőjében választotta ki a pellengérré állított szerzőket, illetve írásműveiket: az orvosi szakirodalmat Bugát Pál és a nevéhez köthető kiadványok (mindenek előtt az *Orvosi Tár* című folyóirat, továbbá az

általa fordított könyvek) képviselték; a nem szakmai folyóiratokat a Helmezy Mihály szerkesztésében közreadott *Jelenkor*. Végül kritika tárgyává tette Fáy András: *Bélteky ház* című regényét, annak nyelvezetét.

Szóljunk röviden a bírált munkákról. A Széchenyihez közelálló, támogatását élvező *Jelenkor* című politikai sajtóorgánium (1832–1848) és melléklapja, a *Társalkodó* egyértelműen a reformkor legjelentősebb sajtóvállalkozása volt. Bár azt a politikai szerepet nem sikerült elérnie, amelyet az induláskor Széchenyi remélt, de a közvélemény tájékoztatásának újszerű formáit indította el. A szerkesztést Széchenyi Kisfaludy Károlynak szánta, az alapítási engedélyt is ő kapta meg, de súlyos betegsége és halála miatt új embert kellett keresni. Ekkor esett a választás Helmezy Mihályra (1792–1853). Helmezy papnak készült, de később mégis a bölcséleti pályára lépett, bölcséleti doktori címet szerzett, sőt jogi tanulmányok után az ügyvédi vizsgát is letette. A nyelvészet és az irodalom érdekelte leginkább, csatlakozott az Auróra-körhöz, a Magyar Tudós Társaság levelező tagja, majd pénztárnoka lett. A nyelvújítás lelkes, egyesek szerint kérlelhetetlen híve volt. Furcsa szóalkotási módszere miatt a kortársak gúnyosan így emlegették nevét: „*Helmezy, aki a szavakat elmettszi.*” Az utókor kissé felszínes jellemzése is elfedi a valóságot, hogy bár Helmezy szolid modorú, szorgalmas szerkesztő volt, mégis különösebb eredetiség híján, a szerényebb képességű, másodvonalbeli tehetségek közé tartozott (Kókay 1979: 372–374).

A másik erős kritikával vizsgált mű Fáy András: *Bélteky-ház* című regénye volt. Fáy András (1786–1864) a reformkor irodalmi és társadalmi életének egyik legtevékenyebb alakja: író, politikus és „nemzetgazda” volt. Széchenyi elkötelezett híve, a reformkori társadalmi átalakulás lelkes támogatója, ahogyan Mikszáth megfogalmazta: „a nemzet napszámosa”. Közéleti tevékenysége kiegészítése volt a szépírói munkásság. A *Bélteky-ház* című kétkötetes regényét 1832-ben adta ki, az irodalomtörténet a társadalmi átalakulás szükségességének bemutatása mellett mindenképp a munka nyelvezetét illeti dicsérettel (Pándi 1965: 500–503).

Bugát Pál személyét, nyomtatásban kiadott műveit, nyelvújítói tevékenységét nem szükséges bemutatni. Lovász Imre írása bevezető gondolatokként igyekszik leszögezni, hogy nem tartja feleslegesnek a nyelvújítást, különösen vonatkozik ez a szakmai nyelvre, ahol a kifejezéseknek rövideknek és pontosoknak kell lenniük. Lovász a megvalósítást, annak formáit vélte elfogadhatatlannak. Az alapvető nehézség mindenképpen az, hogy a tudomány nyelve eddig vagy a latin, vagy a német volt. „A magyar mint magyar nem tökéletesítette magát, hanem vagy deákká, vagy németté, vagy rendszeren mind kettővé kellett lennie, ha a böltsésség forrásaiból meríteni akart” (Lovász 1835: 7).

Nagyra értékelte a Tudós Társaság ezirányú érdemeit, és remélte a magyar nyelvű munkák minél nagyobb számban való kiadását. Számos elődjéhez hasonlóan a hazai tudományosság és műveltség színvonalát az anyanyelvű kultúra nemlétevel, illetve hiányosságaival hozta összefüggésbe: „[...] ha nintsenek magyar tudományos könyveink, vagy számok szembe sem tűnő: hol vette volna nyelvünk azon tökéletességét, hogy rajta akármely tudományt elő lehetne adni?” (Lovász 1835: 10)

A hozzá nem értő nyelvművelőt és nyelvművelést a kuruzsláshoz hasonlította, a nép ösztönös újításaival szembe állítja a tudós emberek erőltetett nyelvújítását. Ekkor hivatkozott először az *Orvosi Tárra*: „Minden jobb ízlésű magyar undorodással olvasta, vagy is inkább vetette el magától sok helytelen mesterszavai miatt – mert ki kívánna olyan tudományos munkát olvasni, mellynek többnyire örök halálra és feledékenységre méltó mesterszavait hasonlíthatatlan mustorái a minden tekintetben rosz neologismusnak – az Orvosi Tárnak kivált elsőbb füzetjeit” (Lovász 1835: 15).

Majd így folytatta: „Az újabb tudományos magyar közt különösen az Orvosi Tár, Hasonszenv (a' Hahnemann Hopoeopatiájának magyar fordítása), az Éptan, (Bugát 1830.) az Egésséges emberi Test Bontztudományának Alapvontatai (a' Hempel Anatómiájának magyar fordítása), (Hempel 1828.) és a' Jelenkor tzmű Ujság vagynak tele olyan új szókkal, mellyek ha lábra találnának kapni, nyelvünket minden eredeti szépségéből 's sajtáságából kivetkeztenék [...]” (Lovász 1835: 16). A felsorolt művekhez kapcsolódóan jegyezzük meg, hogy a kortársak előtt nyílt titok volt, bár a könyv címlapja nem tüntette fel, hogy Bugát Pál (1793–1865) és Horváth József (1794–1849) közös fordítói munkája eredményeként jelent meg először magyar nyelven Hahnemann nagy érdeklődésre számot tartó munkája.

Nem értett egyet a régi, bevált szavak lecserélésével: például *orvos*, *orvosság*, *doctor*, *patika*, *patikás*, *professzor*, *szemorvos*, *seborvos* helyett a *gyógyász*, *gyógyszer*, *tanár*, *gyógyszertár*, *gyógyszerész*, *szemész*, *sebész* stb. „idétlenségek” gyakorlatban való alkalmazásával (Lovász 1835: 26). A példák kivétel nélkül olyan kifejezések, amelyek később meggyökereszték, használatukat elfogadta mind a szakma, mind a köznyelv. A szakmai nyelvet bírálók között nem Lovász az első, aki például az *állövet* kifejezést nem tartotta elfogadhatónak, sőt

egyenesen ízlésrombolónak vélte: „A' kristély szót minden értette, 's nem is undorodott anyira tőle, mint az állövet nevezettől, melly azon eszköznek functionját cynicus nyiltsággal adván elő, némelly gyenge gyomrú olvasókra nézve tartarus emeticus helyett szolgálhat” (Lovász 1835: 26). A jó ízlésre és az illendő stílusra hivatkozva javasolta továbbá a *húgyzerőkődés* helyett a *nehéz vizelés*, *hányganéjlás* helyett a *hányás és hasmenés* stb. használatát (Lovász 1835: 29).

Elmélkedett a jövevényszavakról, és határozottan leszögezte, hogy nem létezik nyelv, melyben nincsenek idegen szavak, ezért a teljes purizmus sem helyes: „Ha eledeleink, öltözeteink 's a't. közül mind azokat ki akarnánk vetni, mellyek – későbbben vagy régebben mindegy – idegen nemzetektől kerültek hozzánk, ha tudományos esmérteink közül mind azoktól megválánk, mellyeket más nemzetek szorgalmának köszönhetünk, majd meglátnánk, melly nagy testi lelki szegénységben maradnánk. Ha az említett dolgokra nézve purismust akarni képtelenség volna, nem szinte olly képtelenség-e az a' nyelvre nézve is?” (Lovász 1835: 27). „[...] az idegen, de jó szók által inkább eszközöltetik a' világosság és érthetőség, melly az előadásnak fő érdeme, mint az anyanyelvből formált helytelen új szók által [...]” (Lovász 1835: 28).

Érvelésében ismételtelen visszatért a felesleges újításokhoz, fájalta a régi, megszokott magyar szavak lecserélését. „Valósággal nem tudja az ember, bosszankodjék-e, vagy tsudálkozzék inkább az újítás lelkének azon viszketegén, melly a' legrégibb 's jobb magyar szavainkat 's kiteleinket bolygatni, 's helyettek az olvasóra rosszul formált új szókat tolni nem áttal” (Lovász 1835: 31). A példának felhozott szavakat Fáytól idézte. Nem helyeselte a *falatozás* helyett az *étkezés*, *apránként* helyett az *apradán*, *lassanként* helyett a *lassadán*, *járkálni* helyett a *járdalni*, *gazdagodás* helyett a *vagyonodás*, *hazafi* helyett a *honas*, *ébredés* helyett az *ébrülés*, *szomjúhozni* helyett a *szomjazni*, *szorongás* helyett a *szorokodás* stb. szavakat (Lovász 1835: 31–33). Ha meggondoljuk, sok esetben igaza volt.

Az orvosi szavak köréből is kigyűjtött jó néhány indokolatlannak tartott változtatást. Határozott véleménye, hogy nem kellene használni a *székletétel* helyett a *székelést*, *nem volt havi tisztulása* helyett a *nem havadzott*, a *szorongás* helyett a *szorokodás*, a *szívdobogás* helyett a *szív debegés* stb. kifejezéseket (Lovász 1835: 33).

Kifogást emelt a nyelvújítók által kedvelt szóalkotási mód, a furcsa szavakat eredményező, szokatlan rövidítésekkel kapcsolatosan: például a *láthatlan*, *halhatlan* szavak elterjedését a nemcsak megszokott, de jobban is hangzó *láthatatlan*, *halhatatlan* stb. változat helyett. A *j* hang elhagyása szintén furcsa változatokat hoz létre: *állapota*, *hona*, *haraga*, *pataka* az *állapotja*, *honja*, *haragja*, *patakja* helyett. A kritizált változatok egy részét később a köznyelv befogadta.

„[...] Újítóink sok eredeti, és épségben lévő, a' nyelvnek természete szerint formált legrégibb szavainknak sem kedveznek,

hanem azokat kíméletlenül tsonkazzák, bénázzák, kurtítják, rútítják. Hosszú szavaink vagynak, úgy mondnak újítóink, eltsufítják nyelvünket, 's neveltségessé teszik az idegenek előtt, ártsunk tehát nekik, a' hogy lehet: egyiknek a' fülét vágjuk el, másiknak a' farkát: egyiknek a' szemét szúrjuk ki, másiknak a' szívét rántsuk ki" – háborog Lovász (1835: 57–58).

A szükségtelen szórövidítésekre az orvosi szaknyelvben is számos példát talált, és javasolta a korábban megszokott és használt kifejezések visszavételét. A felsorolt példák alapján nyilvánvaló, hogy bírálata teljességében jogos, a jó hangzás és kiejtés is kívánatosá tette a *ködtsömör* helyett a *köldöksömör*, *szemöld* helyett a *szemöldök*, *üteg* 'exanthema' helyett a *kiütés*, *tsiptont* helyett a *tsipötsont*, *fogfáj* helyett a *fogfájás*, *hasfáj* helyett a *hasfájás*, *fejfáj* helyett a *főfájás*, *dag* helyett a *daganat*, *genye* helyett a *genyetség*, *szemérm* helyett a *szemérem* stb. újbóli használatát (Lovász 1835: 58). Indokolatlanul maradtak ki egyes betűk a szóalkotásnál, szintén rossz hangzást eredményezve. A példák az orvosi vegytanból származnak: *guajak* – *gajak*, *kámfor* – *káfor*, *terpentin* – *terpetin* stb. (Lovász 1835: 58).

Helytelenítette a jelentésükben megszokott igekötők megváltoztatását. A példákat a szépirodalom szolgáltatta: az ellenséget *felemészteni* helyett az ellenséget *elemészteni*, a gyűlést *felosztatni* helyett a gyűlést *elosztatni*, az ellenséget *feldühíteni* helyett *megdühösíteni* stb. kifejezések ily módon értelmükben módosultak (Lovász 1835: 38–39).

A szabálytalan szóképzés gyakori hibája volt az *-ékony* képző nem megfelelő alkalmazása, az így létrehozott új szavak egy része szintén a negatív példák sorát gyarapította. Például: *izgékony*, *indulékony*, *írthatékony*, *fertőződékeny* stb. De Lovász ellenezte a ma már teljesen elfogadott *gyűlékony*, *tanulékony*, *hiszékony* szavakat is (Lovász 1835: 48).

Az *-ász/-ész* végződésű szavakkal kapcsolatban is sok kifogása volt, amelynek egy része jogos, mindamellett ez a csoport is számos, a köznyelvben később teljesen meghonosodott kifejezést tartalmaz. Feledésbe merült az *ásász*, *költész*, *árkász*, *erdész* és *Istenész*; meggyökeresedett többek között az *épitész*, *hídász*, *szobrász*, *lelkész*. Az „idétlen szülemények” között említette az *éptan* 'élettan', a *posláz* 'malária', a *hasonszenv* 'homeopátia', *prüsszser* 'prüsszköltető szer', a *bősz-düh* 'mánia', a *gyógyszer* stb. szavakat is. „Ilyen kifejezésekkel van tele a Hasonszenv és az Orvosi Tár” – ezért Lovász ebben látta az *Orvosi Tár* megjelenése, az előfizetők elmaradása körüli bajokat, nem pedig az olvasók közömbösségében (Lovász 1835: 63). Majd tárgyilagosan megállapítja: „[...] bár literatúránk jelen állapotában egy tzelírányosan tiszta magyarsággal készült Orvosi Tárnál alig volna valamire nagyobb szükség.” Egyébként 1835-ben, Lovász írásának megjelenésekor az *Orvosi Tár* közreadása már éppen két esztendeje szünetelt, csak 1838-ban indult meg ismét.

Összehasonlította a német szaknyelvet a magyar nyelvújítással, és úgy gondolta, hogy a németek nem követték el a szaknyelvvvel azt, amelyet Bugáték, akik „a magyar nyelvet

meggyomrozták [...]. Ha az Orvosi Tár szerkezetőjére bízta volna a' német orvosi terminológia készítését, képzelem, melly tsonkázst, bennázást, nyomorgatást vitt volna véghez a' szegény német szókön” (Lovász 1835: 63).

A Magyar Tudós Társaság által kiadott magyar helyesírási szabályokkal (*Magyar helyesírás...* 1832) kapcsolatban is kifogásai voltak. Úgy vélte, hogy ha a szóalkotás területén olyan engedékeny a hosszú várakozás után végre megszületett szabályozás, annak eredménye csakis a létrehozott sok elrettentő orvosi kifejezés lehet, mint például: a *lobláz* 'febris inflammatoria', az *aszláz* 'febris bectica', a *gyógymód* 'ratio methodus medendi', a *gyógyterv* 'Heilplan', a *lépdag* 'lépdaganat', a *léptápfoly* 'lienteria', a *vértelj* 'bővérőség/plethora', a *hökhurut* 'tussis convulivus', a *bömtső* 'tuba Stentoria', a *gerj* 'miazma', a *szenv* 'affectio', a *tápanyag* 'tápláló anyag helyett', a *posellenes* 'antisepticum', a *lobellenes* 'antiphlogisticum' stb. (Lovász 1835: 64).

„Ha az újítók azon szerény tartózkodással 's okos vigyázással látnának kedves foglalatosságokhoz, hogy mikor egynéhány új szónak lételt adnak, azon felől a' mások vélekedését, reflexióját tsendesesen elvárván, belőlők a' mi jó magoknak sinórmértékül vennék: úgy többeknek egyesített ereje által középszerű ember is sok hasznot tehetne. Ellenkező esetben, mikor t.i. valaki senkit sem kérd sem hall, hanem tsak a' maga esze után megy, bár olly nagy légyen is az, hogy tíz embernek is elég volna, felette sok károkat tehet, 's tettek is tsak nem minden újítóink [...].” (Lovász 1835: 42)

Az egységes grammatika szükségességével Lovász is egyetértett, de belátta, hogy mindez csak hosszabb, közös munka eredményeként válhat sikeressé. „Amelly magyar grammatikát a' magyar tudós társaság tekintete meg fog állapítani, annak a' szerzője vagy szerzői is tsak emberek lévén, annak is meglesznek a' maga fogyatkozásai, és így a' sem lesz minden részben tökéletes, annálfogva állandó sem. [...] Amelly magyar grammatikák eddig világot láttak, azokban minden hibáik és fogyatkozásaik mellett is van annyi jó, hogy a' ki azokat húzamosan olvasta és tanulta, tsakugyan nem fog az a' nyelv rontás vétkébe hunyorítással is részesülni, 's inkább egy új szót sem kohol, mint éretlen buzgóságával nyelvének rontására járjon” (Lovász 1835: 43). A folyamatosan elkövetett nyelvtani, szóalkotási és szóhasználati hibákat a meglévő szabályok hiányos ismeretében, vagy figyelmen kívül hagyásában vélte megtalálni. „Nem a' grammatikák nem léte, hanem azoknak fel sem vevése oka tehát íróink részéről az elkövetett számtalan hibáknak [...].” (Lovász 1835: 44)

A nem egyszer kemény, gunyoros szavak dacára sem állíthatjuk, hogy a személyes ellenszenv vezérelte Lovász Imrét, hanem a magyar nyelv iránti elkötelezett szeretet és a tenni vágyás. Erre utal az a rövid megjegyzés, amely a *Conversations lexikonban*, Almási Balogh Pál és Bugát Pál között – az *agy* vagy *agyvelő* szavak helyessége tárgyában – lezajlott szóváltásra utal, és amely kérdésben nyíltan Bugát véleménye mellett foglalt állást (Lovász 1835: 54).

A nyelvújításról vallott nézeteit, és a szükséges feladatokat a következőkben összegezte Lovász: „A nyelvújítás helytelenségeinek megorvoslását az időtől várni, ’s azt mondani, a’ mit a’ nyelvrontásnak egyik esmeretes hősse közönségesen elmondani nem áttalott: addig éljünk az új szóval, ha roszt is az, míg az a’ szokás által jóvá nem lesz: kétségbe esést, ’s ügyéhez való bizalmatlanságot mutató, és a’ kritika nyilainak kikerülésére gigondolt nyilatkozatás. Ezen maxima, ha lábra találna kapni, felette sok kárt tenne az emberi esméret különböző ágai által [...] A’ Homaopathicus addig gyakorolná a’ homoeopathiát, ha tudná is, hogy veszedelmes az, míg a’ szokás által jóvá nem lenne: a’ politicus a’ status kormányán ülő addig követné az új, de roszt systemát, az oconomus addig gazdálkodnék az új de roszt theoria szerint, míg azok a’ szokás ’s gyakorlás által jókká nem lennének [...]. De ki gondolkodni szeret, ’s valaminek a’ jóságát, vagy rosszaságát, annak sem óságától, sem újságától fel nem függeszti, hanem mindent a’ fontolgtató okosság törvényszéke eleibe idéz” (Lovász 1835: 71–72).

IRODALOM

Pándi Pál (szerk.) 1965. *A magyar irodalom története 1772-től 1849-ig. A magyar irodalom története.* III. kötet. Budapest: Akadémiai Könyvkiadó. 500–503.

Kókay György (szerk.) 1979. *A magyar sajtó története.* I. (1705–1848). Budapest: Akadémiai Könyvkiadó. 372–374.

Bugát Pál 1830. *Éptan.* Pest: Landerer.

Hempel, Adolf Fridrik 1828. *Az egészséges emberi test boncztudományának alapvonatai.* (ford. Bugát Pál.) Pest: Trattner és Károlyi.

Lovász Imre 1834. *A magyar nyelvújításról és annak némely nevezetesebb hibáiról. Tudományos Gyűjtemény.* 18. esztendei folyamata. X. köt. 1–53.

Lovász Imre 1835. *Értekezés a magyar nyelvújításról, és annak némely nevezetesebb hibáiról.* Pest: Trattner és Károlyi.

Lovász Imre 1836. *Értekezés a tanuló gyermekre nézve gyakoroltatni szokott testi fenyítékről, philosophiai és orvosi szempontból tekintve.* Pest: Beimel.

Lovász Imre 1838. *Mit tartunk a homoeopathiáról? Dr. Kraus, Most, Caspari és Hufeland német munkáik után (főkép) a nem orvosok számára közrebocsátotta.* Pest: Beimel.

Magyar helyesírás’ és szóragsztás főbb szabályai. 1832. Kiadja a Magyar Tudós Társaság. Pest: Trattner és Károlyi.

Organon-a (Életműve) a gyógyművészségnek, vagy Hahnemann Sámuel Homoeopatiája (Hasonszerve). 1830. Pest: Wigand. 122.

Rupp Nep. János 1871. *Beszéd, melyet a magyar kir. tudományegyetem orvosi kar fennállásának százados ünnepén 1871. május 13-án az egyetem dísztermében mondott. [...]* (Adatokkal a magyar kir. egyetem orvosi kar százados történetéhez.) Buda: Egyetemi nyomda. 156.

Szinnyei József 1900. *Magyar írók élete és munkái.* VII. kötet. Budapest: Hornyánszky. 1435–1436.

ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS

Az írás a közlendők rögzítése látható jelekkel. A helyesírás valamely nyelv írásának közmegállapodáson alapuló és közérdekből szabályozott módja, illetőleg az ezt tükröző, rögzítő és irányító szabályrendszer.

A magyar helyesírás

Írásunk jellege:

- Írásunk betűíró rendszerű, mert legkisebb egységei nem szavakat vagy szótagokat rögzítő írásjegyek, hanem hangokat jelölő betűk.
- Írásunk a latin betűs írások közé tartozik, mert a sajátos magyar betűsor a latin betűkészletből alakult ki.
- A magyar írás hangjelölő, mert betűi legtöbbször a kiejtett hangokat jelölik.
- Helyesírásunk sokat tükröz a magyar nyelv rendszeréből: a szóalakokban általában ragaszkodunk a szóelemek feltüntetéséhez; az írásmóddal érzékeltetjük a tulajdonnevek különféle fajtáit; a különírás és az egybeírás révén megkülönböztetjük egymástól a szókapcsolatokat és az összetételeket; az összetett szavak elválasztásakor tekintettel vagyunk az összetételi tagok határára stb. Mindez hozzásegít a közölnivaló árnyalt kifejezéséhez és értelmezéséhez. Helyesírásunkat – többek között – ezért nevezhetjük értelem-tükrözőnek is.

A magyar helyesírás szabályai. 12. kiadás